No. 1542 | Zaterdag 19 Juli 1913. | 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

NAAR PANAMA.

VII.

Ook het mooiste panorama verveelt op den duur.

Toch was er gedurende den langen dag afwisseling genoeg door verandering van zonnestand. Wat een verschil, of men iets goed belicht ziet, of tegen het licht in. 't Is geheel iets anders! Het trekt op als uit een wazigen nevel, 't wordt scherper omlijnd, 't maakt zich los van de omgeving, 't komt van den achtergrond naar voren en spreekt tot u. 't Grauw-grijze kokosbosch plant zich uit in rechte rijen boomen met breede kroon van lang uitwaaiende bladeren; ieder blad onderscheidt ge, elke vezel wordt zichtbaar.

We zagen een groot spoorwegstation, twee lijnen liepen het binnenland in.

Ook een fabriek, waar bananen gedroogd werden.

Veel vertier overigens niet. De rijkdom komt van 't binnenland. Dat merkten we 's avonds. Onder klingelend gebel rijdt een trein vlak voor de *Sachsenwald* en voert eenige waggons ossen aan.

Een stuk of tien mannen springen op den waggon, welke vlak voor den ingang van het ruim staat, en beginnen lasso's te werpen om de horens der beesten. Dat ging lang zoo gemakkelijk niet, als wij het hier neerschrijven. Durf was er dikwijls noodig voor den man, die zich afliet zakken midden tusschen de dringende, duwende dieren; met geweld wrong hij een kop omhoog en sprong in een wip dan weer boven op het staketsel van den waggon. Aan boord hadden zij een poort getimmerd, welke den afstand tusschen boot en waggon afsloot en slechts een nauwen doorgang overliet. De deur van den waggon werd op een flinken kier gezet, een der kerels trachtte het eind van een lasso te grijpen en trok dan den kop van het beest door de opening.

Met puntige stokken werd het arme dier dan geprikkeld, de opening grooter gemaakt en met een wilden sprong rende het beest woest de boot op, het ruim in, waar het weer verschrikt werd door hard roepende en lawaai-makende mannen. Een man had den os al spoedig naar zijn standplaats geleid en vastgebonden. De tweede volgde nu. Maar een lompe os stoort zich niet aan rang en stand. Soms was met mannenkracht aan 't werk om No. 5 door de opening te wringen, als plotseling No. 6 of 10 de gelegenheid schoon ziet en door de vrijgeworden opening springt, zijn makker achterna.

Woest staat hij stil in de vreemde omgeving, zonder geleider, zonder bewakers. De mannen in het ruim schreeuwen wel, maar zijn toch bang voor zoo'n losgebroken stier, die vervaarlijk loeit en her en derwaarts koert. Niet zoo gemakkelijk is hij te grijpen. Soms wordt het een echte klucht. Een voor een springen de mannetjes op balen en kisten en klauteren het ruim uit, totdat de moedigste van allen de koe bij de horens vat en tot staan brengt. Een stierengevecht op zee! Wie denkt nu aan zoo iets, als je naar Panama gaat om 't kanaal te zien! Maar o wee! Die beesten waren niet voor Colon bestemd, maar voor *Bocas del Toro*! Colon voorbij dus!

Ook prettig, als je haast heb. Ik heb wat zitten cijferen en rekenen, en plannen gemaakt daar aan boord. 't Was duidelijk, dat ik onmogelijk 1 Januari weer terug zou kunnen met de *Città di Torino*. En mijn heele reis was toch daarop gebaseerd. Het was al 30 December en nog lagen we voor Cartagena.

Van daar tot de *Puertó del Toro* is wel niet zoo lang, maar met het lossen van al die ossen verliezen we toch weer een dag. Een pleizierreisje is nogal een dragelijk lot, waar men zich spoedig in schikt. Moest ik *par force* een veertien dagen langer uitblijven, *all right*! Je hebt nu eenmaal van die gelukkige menschen, die zich tevreden willen stellen met de 10.000 en de 100.000 trekken. Met een reisje van ± 10 dagen was ik al overgelukkig en nu werden het er 21.

Spijt heb ik er niet van gehad, geen oogenblik.

Bocas del Toro is een soort land of liever 't is geen land, 't zijn eilanden, een heele groep midden in een meer gelegen, het *Laguna de Chiriqui*. 'n Gekke gewaarwording, als je zoo plotseling uit zee tusschen eilandjes doorvaart, in een kalm, rimpeloos water, als in een binnenplas. Maar mooi dat het was! Onbeschrijfelijk. 'k Zal me er ook niet aan wagen. De landzijde liep hoog op als een bergrug, weelderig bedekt met den rijksten en meest verscheiden plantengroei. De wolken hingen tusschen de boomen en lieten hoog in de lucht dan weer een topje zien van 't bosch, dan weer een stukje bergrand. O dat licht! met al z'n tinten op het water, tegen het spiegelend vlak langs het strand, rond de eilandjes, in de wouden, diep achter in de ravijnen, hoog op de bergen! De vergezichten in deze wondermooie waterpartij waren gewoonweg verrukkelijk. Als groote bouquetten van malsch, teer, fijn groen met vergulde, zonnige toppen lagen de eilandjes uitgespreid over een kristallijnen schaal. Ge dacht u te spelevaren in een groot stadspark en zocht reeds naar de eendjes en zwanen, en naar het hertenkamp. Wat een aangewezen plekje om hier vacantie te houden, uit te rusten en te droomen.

De praktische Yankees hadden dit al lang gedacht en hebben hier overal mooie groote hôtels opgericht en villa's gebouwd.

De motortjes tuffen af en aan, en doorsnijden de vlakte. De hoofdplaats *Puerto del Toro* deed mij sterk aan de Zaanstreek denken. Op een platte landtong was een dubbele rij huizen gebouwd, aan weerszijden op palen, half in 't water, en middenin een lange rechte straat, met aan 't eind een kerkje. De huizen waren alle van hout en hadden meerdere ijzeren tanks langs zij voor regenbakken. Alles was licht, groen, rose, of geel, gekleurd. 't Was een leuk plaatje, knus en klein, gezellig en erg rustig. De loods, de dokter, de verkoopers van snuisterijen, allen kwamen in motorbootjes langs zij. De Amerikanen hadden hun stempel gedrukt op verkeer en comfort.

We losten hier heel weinig en voeren weer verder. Eindelijk zagen we een grooten langen steiger, waaraan reeds een Engelsche boot bananen lag te laden. Treinen vol werden er aangevoerd. De huizen rondom den steiger waren hier op z'n Amerikaansch ingericht en heelemaal door gaas ingesloten. Ja, de natuur lokt wel heel mooi om daar te komen wonen, maar, verga eens van de muggen, snuif de moerasdampen eens een tijdje op, leef eens een week in dezen vochtigen, zoelen atmosfeer, en de rheumatiek doet u al gauw verlangen naar het droge Curaçao, onder den altijd verfrisschenden wind.

Ja, op dien oudejaarsavond, geheel en al afgesloten van de wereld, [illegible] ving miste ik toch geheel Curaçao met al mijn goede vrienden en kennissen, wien ik in stilte, uit de verte veel geluk toewenschte in het Nieuwe Jaar.

EERSTE KAMER

ZITTING 19 JUNI 1913.

(Handelingen.)

De heer **de Waal Malefijt**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! De geachte afgevaardigde uit Friesland, de heer van Deventer, heeft hedenmorgen mijn aandacht gevestigd op de mededeeling, die voorkomt op bladz. 2 van de Memorie van Toelichting, over de vergoeding die zal worden toegekend aan pachters die hun woonplaats zullen moeten verplaatsen.

De geachte afgevaardigde meende dat wellicht op dit bedrag zou kunnen worden bezuinigd en hij heeft de wijze aangegeven, waarop naar zijn meening dat zou kunnen geschieden.

Mijnheer de Voorzitter! Ik wil gaarne toezeggen, dat ik aan de gemaakte opmerking behoorlijk aandacht zal schenken.

In de tweede plaats is die geachte spreker teruggekomen op een zaak die hij reeds een vorig maal in deze vergadering had ter sprake gebracht en die ook in de gewisselde stukken is behandeld, n.l het voornemen der Regeering om bij Koninklijk besluit een nieuwe subsidieregeling voor het bijzonder onderwijs op Curaçao in te voeren, terwijl de Koloniale Raad bij meerderheid van stemmen het desbetreffende voorstel van den Gouverneur had verworpen.

De geachte afgevaardigde heeft toegestemd, dat de Regeering formeel in haar recht is. Inderdaad kan moeilijk worden ontkend dat de duidelijke bewoordingen van art. 48 van het Regeeringsreglement zulk een gedragslijn toelaten, maar evenzeer staat vast, dat hetgeen over deze zaak bij de schriftelijke en mondelinge gedachtenwisseling over het Regeeringsreglement is in het midden gebracht, de Regeering het recht geven aldus te handelen. Maar al erkende de geachte afgevaardigde, dat de Regeering formeel volkomen in haar recht was, hij kon niet toegeven dat de Regeering goed zal doen met van de bevoegdheid die zij bezit gebruik te maken. De geachte afgevaardigde gebruikte zelfs de uitdrukking, dat door de Regeering een conflict met de Staten en met den Raad zou zijn uitgelokt. Hij meende, dat bij de toepassing van art. 48 van het Regeeringsreglement voorzichtigheid de plicht der Regeering was en dat de Regeering in voorzichtigheid te kort geschoten was door hetgeen zij nu wilde doen. Ik moet ten ernstigste tegen die uitlating opkomen. De Regeering heeft allerminst een conflict uitgelokt. De Gouverneur was natuurlijk volkomen vrij aan de Staten het voorstel te doen, dat hij in het belang der kolonie achtte. En heeft hij bij de behandeling van deze zaak in de Koloniale Staten blijk gegeven van ontoeschietelijkheid? Integendeel, de Gouverneur heeft bij de behandeling van deze zaak in de Staten getoond, dat hij op punten, waar het mogelijk was aan de wenschen van de Staten te gemoet te komen, bereid was dit ook te doen. De Gouverneur heeft een wijziging in de oorspronkelijke verordening aangebracht van betrekkelijk groote beteekenis, alleen om te maken dat een voornaam bezwaar, dat de Raad tegen het oorspronkelijke voorstel had, werd weggenomen. De Raad heeft echter, niettegenstaande de te gemoet komende houding van den Gouverneur, volhard bij zijn oppositie en met meerderheid van stemmen, zooals bekend is, de verordening verworpen. Nu moet men het niet zóó voorstellen, alsof het enkel ging om een verhoogd subsidie uit te keeren aan de scholen, neen, Mijnheer de Voorzitter, de verordening bevatte nog iets anders en nog iets meer. De verordening door den Gouverneur voorgesteld had ten doel om het onderwijs beter te maken. De toestand is op dit oogenblik toch zoo, dat in het eerste district van Curaçao op ieder aantal van ten hoogste 50 leerlingen er één onderwijzer moet wezen, zal de school aanspraak kunnen maken op een subsidie en op andere scholen op iedere 80 leerlingen. Te gelijker tijd bevat echter de verordening de bepaling, dat, wanneer er meer onderwijzers zijn, voor die onderwijzers in het geheel geen subsidie zal worden uitgekeerd. En nu behelst de nieuwe verordening o. a. de bepaling, dat slechts wanneer het getal onderwijzers op de bijzondere scholen aanwezig overschrijdt het minimumaantal onderwijzers, dat aan de openbare school moet zijn, voor de onderwijzers die er meer zijn, geen subsidie zal worden berekend. Mij dunkt, een zeer voorzichtige bepaling, waardoor het subsidie volstrekt niet bovenmatig zal stijgen, maar ook een bepaling waarvan men moet zeggen, dat zij volkomen billijk is, want de tegenwoordige bepaling maakt het aan de bijzondere school bijna onmogelijk om een gelijk getal onderwijzers te hebben als voor de openbare school als minimum is voorgeschreven, omdat de subsidieregeling daarop niet is ingericht.

Hoewel men bij de openbare school bij een aantal van meer dan 40 kinderen een onderwijzer van bijstand noodzakelijk achtte en bij iedere 50 kinderen boven de 100 kinderen een onderwijzer meer, had men voor de bijzondere school de bepaling gemaakt die ik zooeven heb genoemd. De rationeele bepaling die het mogelijk maakt aan de bijzondere scholen te voldoen aan de minimum-eischen, die voor de openbare school worden gesteld, die bepaling maakte deel uit van de verordening die door den Raad is verworpen. Het kwam mij inderdaad voor, dat hier het geval aanwezig was, waarop bij indiening van de wijziging in het Regeeringsreglement is gedoeld, dan dat het belang van de bevolking van Curaçao eischte, dat het opperbestuur tusschenbeide kwam. Het is ook op grond daarvan, en niet alleen op grond van het bedrag van het subsidie, dat ik mij verplicht heb geacht om een Koninklijk besluit aanhangig te maken, om een subsidieregeling in te voeren zooals die door den Gouverneur werd voorgesteld en nader geamendeerd. Wat de grootte van het subsidie betreft, als ik reeds op gewezen, dat het bedrag van f 9 per kind geen bovenmatig hoog subsidie kan worden genoemd. Dat zal nog duidelijker blijken, wanneer ik even de volgende feiten releveer. De jaarwedden van de onderwijzers 4de klasse aan de openbare school zijn vastgesteld op f 600—f 1000, het

LIEFDE EN LIJDEN.

(Historische Roman.)

XXIX.

Ter herinnering: Een jong krijgsman, Edgar Gloswoord, is onschuldig veroordeeld tot het verrichten van mijnarbeid en leeft met vrouw en kind in ballingschap te Cornwall, die hem daarheen vrijwillig zijn gevolgd. Onder de mijnwerkers beweegt zich een Priester, Deyman geheeten, een bijzonder vriend der familie Gloswood.

Anna de vrouw van Edgar, spreekt veel met hem over godsdienstige onderwerpen en vindt dikwijls troost bij hem in haren zielestrijd.

Na dezen laatsten harden inwendigen strijd tusschen haar hart en haar verstand, onderging de gemoedstoestand van Anna een merkbare verandering. Er kwam ongewone kalmte over geheel haar wezen, die het haar mogelijk maakte rustig na te denken over hetgeen haar te doen stond. Alle twijfel verdween langzamerhand en, van haren kant, eertijds zoo onbestendig en onvast omtrent hetgeen haar te doen stond, zette ze thans haar plan met rake lijnen in haren geest op, terwijl ook de genade haar werk deed!

Het duurde niet lang, of zij nam na rijp overleg het besluit, om katholiek te worden. Ze verlangde vurig naar het oogenblik, dat de wateren des Doopsels over haar hoofd zouden worden uitgestort.

„Neen, zoo zeide zij in die dagen tot Deyman, ik gevoel me sterk, om de grootste offers te brengen voor het H. Geloof, dat ik ga belijden!"

In hare vurigheid wilde ze zelfs aan haren echtgenoot mededeelen, wat hare plannen waren.

Deyman echter, als altijd zeer voorzichtig, ontraadde haar dit.

„Zeker, zoo sprak hij haar toe, ik begrijp zeer goed, dat het u zal hinderen, iets van zoo groot gewicht te doen zonder voorkennis van uwen echtgenoot, zonder hem eerst geraadpleegd te hebben. Gij weet echter, dat hij zelf u in uwe godsdienstige overtuiging geheel vrij laat."

„Ja, antwoordde hem Anna, dat weet ik. Wat betreft het belijden van eenen Godsdienst zijn de menschen van elkander geheel en al onafhankelijk en mag ook dus de vrouw omtrent dit punt handelen zonder hierin haren man te erkennen."

„Zoo is ook onze leer, hernam Deyman, en tot diegevolgtrekking moet ieder gezond-redeneerend verstand komen. Men moet aan God meer gehoorzamen dan aan de menschen, wie zij ook zijn! Om nu alle onaangenaamheden in den huiselijken kring te voorkomen, is 't in deze omstandigheden beter, te zwijgen over hetgeen gij gaat doen."

„En wanneer mag ik dan het H. Doopsel ontvangen," vroeg nu Anna?

„Dat moet gij zelf weten, antwoordde haar Deyman; hierin laat ik en laat ook de Kath. Kerk u volkomen vrij."

„Dan wil ik het ontvangen op dit eigen oogenblik, zeide Anna daarop vastberaden. Hebt gij er iets op tegen?"

„Volstrekt niet, antwoordde haar Deyman. Gij zijt volkomen op de hoogte omtrent de leer, welke gij wilt aanvaarden; het is u uitdrukkelijke wil, zoodat gij weet, wat gij gaat doen; en gij hebt u zelven voorbereid tot het doen van dien grooten stap. Er is dus niets tegen, thans u in den schoot der Kerk op te nemen."

„Maar ik wilde me dan gaarne nog eenige korte oogenblikken afzonderen, om alleen in Gods tegenwoordigheid, van hem de kracht te vragen, steeds met moed mijn Geloof te kunnen belijden."

Deyman keurde dit natuurlijk goed en Anna begaf zich naar het kamertje, waar zij voor eenige dagen haren laatsten strijd had volstreden. Wederom nam ze het gebedenboek harer moeder in haren handen en knielde neder voor de tafel.

Met gevouwen handen, waarin ze het boek hield omkneld en met ten Hemel geslagen oogen, die getuigden van vastberadenheid, bad ze:

„O God van Hemel en aarde, ik dank U uit den grond van mijn hart, dat ik van U de genade der bekeering mocht ontvangen. Ik blijf bij mijn besluit: Uw H. Wil te volbrengen zal het doel wezen van geheel mijn leven; schenk mij de kracht om dit te doen in alle omstandigheden des levens en sterk mij, als ooit van mij de belijdenis van mijn Geloof zal worden verlangd! En gij, mijn dierbare Moeder in den Hemel, zie met welgevallen neder op uwe dochter, die zich zoo gelukkig gevoelt, nu zij met U door hetzelfde Geloof zal worden vereenigd."

Ze drukte een kus op haar thans dubbel dierbaar geworden gebedenboek, richtte zich op en begaf zich, na het kostbare souvenir zorgvuldig te hebben weggesloten, wederom naar Deyman.

Zelf bracht ze nu alles in gereedheid tot het toedienen van het H. Doopsel en knielde toen met tranen in hare oogen, voor Deyman

subsidie is vastgesteld op f 550—f 700; de jaarwedden van de onderwijzers 3de klasse bedragen f 600—f 1600, het subsidie is van f 550—f 900; de jaarwedde van de onderwijzers 2de klasse bedraagt f 1600—f 2200 en van die der 1ste klasse klasse f 2200—f 2800. Voor de onderwijzers aan de bijzondere school 1ste en 2de klasse kan nooit meer worden uitgekeerd dan f 950—f 1100. En dan is er nog iets. Bij de gouvernementsscholen bestaan periodieke verhoogingen, zoodat een onderwijzer, wanneer hij maar lang genoeg doordient, het maximum van zijn jaarwedde kan bereiken. Bij de berekening van het subsidie voor de bijzondere school is hiervan geen sprake. Dat blijft altijd gelijk en kan alleen hooger komen dan het minimum, wanneer het aantal kinderen op de school boven een zeker peil stijgt. Het komt mij dus inderdaad voor, dat waar men te doen heeft met dergelijke sommen, het niet aangaat twijfel uit te spreken, of nu wellicht de bijzondere school niet een voordeel zou kunnen trekken uit het genoten subsidie, zoo dat zij daardoor een soort van winstgevend bedrijf zou worden. Het is om die reden, dat de Gouverneur het niet noodig achtte om van de bijzondere scholen rekening en verantwoording te vragen van haar inkomsten en uitgaven, te minder omdat de Gouverneur overeenkomstig de bepalingen van het Regeeringsreglement de wetgeving in Curaçao zooveel mogelijk poogt in te richten naar de beginselen die in Nederland gelden. En waar wij in Nederland ook niet eischen van de bijzondere school, dat zij rekening en verantwoording zal afleggen, waar men eenvoudig de bepaling heeft gemaakt, dat het schoolgeld niet boven een zeker maximum mag stijgen, welk maximum zeer ruim is genomen en zij verder in de wijze van beheer geheel vrij is, daar zag ik niet de minste aanleiding om te vorderen, dat men in Curaçao een anderen weg zou inslaan. Ik wensch nog te wijzen op één omstandigheid. Bij de behandeling van de wijziging van het Regeeringsreglement, waarin de tweede alinea van art. 48 is opgenomen, is door den heer van Kol, toenmaals lid van de Tweede Kamer, er op gewezen, dat het inderdaad noodzakelijk was om gelegenheid te geven, dat beslissingen, door den Kolonialen Raad genomen, door de Regeering in het moederland zouden kunnen worden veranderd, maar die geachte afgevaardigde had er bezwaar tegen, dat de Minister dit zou kunnen doen op eigen verantwoording en wenschte dat de de Staten-Generaal daarin zouden worden gekend. Welnu, wat nu geschiedt beantwoordt volkomen aan hetgeen de heer van Kol wenschte. De beide takken van de Volksvertegenwoordiging zijn over deze aangelegenheid gehoord en de geheele verordening zou geen effect kunnen sorteeren, wanneer daarvoor op de begrooting geen geld werd uitgetrokken. Men heeft hier dus te doen met een regeling, die nog meer waarborgen aanbiedt dan oorspronkelijk bij de tegenwoordige redactie van art. 48 van het Regeeringsreglement werd noodig geacht.

Het komt mij dan ook voor, dat ieder die het wel meent met het belang van de kolonie Curaçao en die wenscht dat ook het onderwijs op de kleinere eilanden op peil zal worden gebracht, goed zal doen zijn stem aan dit wetsontwerp te geven.

De heer van Deventer: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou gaarne enkele opmerkingen willen maken naar aanleiding van de nadere toelichting die door den Minister is gegeven van de omstandigheid, dat hij geen opening van zaken heeft gevraagd. De Minister heeft gezegd, dat wij ten aanzien van Curaçao hetzelfde stelsel moeten volgen als in Nederland en dat hier in Nederland niemand er aan denkt opening van zaken te vragen. Mijnheer de Voorzitter! Ik laat nu daar of het voor Nederland ten deze geldende stelsel in dit opzicht goed is, maar voor Curaçao bestaat in elk geval het bezwaar, dat wij tegenover een ver afgelegen kolonie staan, waarvan wij niet precies weten hoe het er toegaat, terwijl wij over de Nederlandsche toestanden wèl kunnen oordeelen. Mij is door personen die de kolonie goed kennen, medegedeeld, dat er in Curaçao tweeërlei onderwijs gegeven wordt, nl. onderwijs aan de meer inlandsche elementen van de bevolking en onderwijs dat wordt gegeven aan de Europeesche elementen. Nu is mijn grief tegen de voorgestelde regeling, dat die twee soorten van onderwijs worden geschoren over één kam en dat men zegt: omdat het gouvernementsonderwijs dat in het bijzonder is bestemd voor de Europeesche elementen zooveel geld kost, kunnen wij zonder verder onderzoek aan het bijzonder onderwijs wel een grooter subsidie geven.

De heer Vermeulen heeft verschillende cijfers genoemd en gezegd, dat het bijzonder onderwijs op Curaçao slechts f 6,35 per leerling kost en nu zal worden verhoogd tot f 9,25. Hij heeft gevraagd of het nu niet overdreven was daartegen bezwaar te maken en zelfs uitgeroepen: is dit ernst of kortswijl? Als men nagaat dat voor de gouvernementsscholen de kosten zooveel hooger zijn, dan, zoo meent de heer Vermeulen, kan men zich tegen verhooging van het subsidie niet verzetten.

Die redeneering gaat inderdaad niet op. Ik beroep mij weder op de desa-scholen op Java. Men heeft daar te doen met zeer eenvoudige scholen, die men in tropische landen zóó kan inrichten dat zij weinig kosten. Er zijn op Java desa-scholen met 100 leerlingen en die niet meer dan f 300 's jaars kosten. Ik stem toe dat dit veel te weinig is, maar ik zie wel kans zulk een school goed in te richten voor f 600 per jaar. In Curaçao kan het dus mogelijk zijn om met f 6,30 per leerling uit te komen. Ik zeg niet dat dit zoo is, ik ken de toestanden daarvoor niet genoeg, maar ik meen te kunnen volhouden dat de mogelijkheid niet is buitengesloten. Getuigt het onder die omstandigheden nu niet van weinig zorg voor de financiën des lands, dat men verhooging van subsidie voorstelt, — al lijkt die verhooging van subsidie dan ook gering — en niet eerst opening van zaken vraagt. Het geheele debat hier had achterwege kunnen blijven, wanneer de Minister opening van zaken had gevraagd; indien met cijfers, ontleend aan de boekhouding van de bijzondere inrichtingen, duidelijk was gemaakt dat het aan het bijzonder onderwijs verleende subsidie niet toereikend was. Als dat na een behoorlijk onderzoek gebleken was, zou ik mij met het voorstel vereenigd hebben. Nu moet ik tot mijn leedwezen bij het protest, dat ik zooeven heb uitgesproken, volharden.

De heer **de Waal Malefijt**, Minister van Koloniën: Ik kan niet anders doen dan herhalen, dat wanneer men staat voor een subsidie, dat op het oogenblik neerkomt op een bedrag van f 9,25 per leerling, ik niet begrijpen kan, hoe men kan meenen dat er winst uit zou kunnen voortspruiten voor een vereeniging die dergelijke scholen onderhoudt. Niet alleen toch zijn de kosten voor het gouvernementsonderwijs zeer veel hooger, maar een eenvoudige berekening toont reeds dat het niet kan. En het subsidie voor de kolonie Suriname, die toch vrijwel met Curaçao kan vergeleken worden, bedraagt per leerling meer dan tweemaal zooveel als thans voor deze laatste kolonie wordt voorgesteld.

De beraadslaging wordt gesloten.

De wetsontwerpen worden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Gouden Emancipatiefeest.

Program van het Gouden Emancipatiefeest te

Paramaribo.

We hebben gemeend Onzen Lezers een dienst te bewezen met eens te laten zien op welke wijze Suriname feest vierde.

1e Juli.

's vm. 6 uur. Klokkengelui.

Een kanonschot zal van uit fort Zeelandia op dit uur gelost worden als sein voor het feestelijk klokkengelui in alle kerken der stad.

's vm. 7 uur. Onthulling van het Borstbeeld van Z. M. Koning Willem III.

Deze plechtigheid zal door onzen Geëerbiedigden Landvoogd geschieden en vóór het torengebouw plaats hebben onder het vallen der schoten van een Koninklijk saluut.

Ter opluistering dezer grootsche plechtigheid zal een Eerewacht van het Garnizoen, de Schutterij en de gewapende Politie worden opgesteld.

's vm. 8 uur. Audiëntie van het Comité bij Z. E. den Heer Gouverneur.

Het Comité zal zich ten Gouvernementshuize begeven om als vertegenwoordiger van de Sur. bevolking de hartelijkste blijken van sympathie voor, verknochtheid aan en vooral van dankbaarheid jegens het Oranjehuis te geven.

's vm. 9 uur. Godsdienstoefening.

In alle kerken der stad zal op dezen morgen eene plechtige dienst verricht worden om Gode dank te betuigen voor de Vrijheid, de slavenbevolking op 1 Juli 1863 geschonken door tusschenkomst van wijlen Z. M. Willem III.

'sm. 4 uur 30 m. Kindercantate op het Gouvernementsplein.

Deze cantate, bestaande uit een zestal liederen, zal worden uitgevoerd door ongeveer 2000 schoolkinderen. Na de uitvoering zullen de kinderen langs het Gouvernementshotel en op het Plein defileeren.

's nm. 8 uur. Emancipatielezing.

Deze belangrijke lezing zal in het tooneelgebouw „Thalia" plaats hebben tegen eene geringe entrée. Door keurige zangstukken, uit te voeren door de zangvereeniging „Urania" zal deze plechtige samenkomst opgeluisterd worden.

2e Juli.

's vm. 8 uur. Historische en Industrieele optocht.

Het program van dezen optocht is als volgt:

Groep I.
a. Het Nederlandsch Wapen.
b. De Padvinders in de verschillende afd.

Groep II. Suriname vóór de Emancipatie.
a. Beeltenis van Z. M. Koning Willem III.
b. Schutterijmuziek.
c. Het Surinaamsch Wapen.
d. Een suikerplantage.
e. Groepen slaven.
f. Strafwerktuigen voor slaven.
g. Inlandsche muziekinstrumenten, gedragen door dansers en danseressen.

Groep III. Suriname ná de Emancipatie.
a. Beeltenis van Z. E. Gouverneur R. F. van Lansberge.
b. Het Vrijheidsbeeld.

Onderwijs.
a. Een districtsschool.
b. Een stadsschool.
c. Studentengroep (geneeskundige school.)

Groep IV. Landbouw.
a. Groote landbouw.
b. Kleine landbouw.
c. Inlandsche muziek.

Groep V. Boschindustrie.
a. Beeltenis van Z. E. Gouverneur A. van Sypensteyn.
b. Goudindustrie.
c. Kabelbaan en locomotief.
d. Balatta-industrie.

Groep IV Handel en scheepvaart.
a. Reclames.
b. Markt en marktvrouwen.
c. Een lossend en geladen schip.

Groep VII. Fabriekswezen.
a. Limonadefabriek.
b. Rijstpellerij.

Groep VIII. Huisvlijt en ambachten:
Drukkerij, Schrijnwerkerij, Bootenmakerij, Blikslagerij, Slachterij, Timmerij, enz. enz.

Groep IX. Het Heden:
a. Beeltenis van H. M. Koningin Wilhelmina.
b. Beeltenis van Z. E. Gouverneur Baron van Asbeck.
c. Militaire muziek.
d. Surinaamsche bevolking in nationale kleederdracht.
a. Creoolsche vrouwen in dameskleedij.
b. Chineezen.
c. Britsch-Indiërs.
d. Javanen.
e. Inlandsche muziek.

De route van den optocht is als volgt:

Wagenwegstraat (Thalia) Stoelmanstraat, Gravenstraat, Gouvernementsplein, Heerenstraat, Oranjestraat, Waterkant, Keizerstraat, Zwartenhovenbrugstraat, Prinsenstraat, Rust en Vredestraat, Hoogestraat, Zwartenhovenbrugstraat, Thalia.

vm. 1 uur. Volksspelen op het Gouvernementsplein.

Deze bestaan uit: Spelen der Padvinders, Mastklimmen, Wedloopen met hindernissen, Steltenloopen, Geblinddoekt mélassie likken, Balrapen Hartstooten, Wedstrijd met gecostumeerde steenezels.

De prijzen van den ezelwedstrijd zijn als volgt:
a. Voor de vlugste renners:
1e prijs f 10.
2e prijs f 7.50
b. Voor den eigenaardigst gekleeden ruiter een premie van f 5—
b. Voor den eigenaardigst gecostumeerde ezels, een premie van f 5

Deelnemers voor den ezelwedstrijd gelieven zich aan te melden bij D. A. Dakriet, barbier, Maagdenstraat en voor de overige spelen bij A. W. Marcus, Keizerstraat L. D. No 8 b. (In de buurt van dokter Liems).

'nm. 8 uur Gondelvaart met Vuurwerk. Volksbal.

De route van de Gondelvaart is van een der achtererven aan de Saramaccastraat tot bij het fort Zeelandia.

Het vuurwerk wordt gedurende [illegible] deze vaart op de rivier afgestoken.

Het program van het vuurwerk is als volgt:
1 Turbillon.
3 Diversche luchtpijlen.
1 Bom met gouden regen.
1 Bengaalsch draaiende zon.
2 Turbillons.
3 Diversche luchtpijlen.
4 Bom met brillant vuur.
1 Donderbus met Romeinsche lichtkogels.
2 Turbillons.
Cascade met brillant vuur.
8 Diversche luchtpijlen.
Slotdecoratie met transparantportretten van Z. M. Koning Willem III en H. M. Koningin Wilhelmina met de jaartallen 1863 — 1913.

Het volksbal zal plaats hebben onder de overdekte markten.

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

St. Eustatius, 2 Juli.

Hedenmorgen kwart over zeven werd alhier een korte krachtige aardschok gevoeld.

Ook hier werd gisteren het Emancipatiefeest dankbaar gevierd.

Van het fort weerklonken 7 schoten; om 7 uur werd in de Kath. Kerk een H. Mis opgedragen van dankbaarheid en om 11 uur was er dienst in de Westleyaansche Chapel. Om 12 uur werd een Oranjeboom geplant, bij welke plechtigheid alle autoriteiten tegenwoordig waren. St. Eustatius had alle reden om feest te vieren. Hier toch werden 1100 slaven, het eigendom van 60 personen, door het Gouvernement vrijgekocht tegen f 217.600.

Den 2den Juli hebben de geëmancipeerden, of hunne nakomelingen en families, een picknick gehouden.

Er is dus ook hier blij en vrij feest gevierd.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom!

Hedenmorgen zijn met de *Oranje Nassau* van verlof uit Nederland teruggekeerd Dr. H. Ferguson, Stadsgeneesheer, en Dr. J. H. M. Ellis, Chef van den militairen Geneeskundigen Dienst, beiden met hun respectievelijke Familie.

Wij heeten hen allen hartelijk welkom!

Hr. Ms. Zeeland.

Het bal aan boord was Zaterdagavond zeer geanimeerd. Het oorlogsschip lag, gelukkig, wat dichter bij honk, nm. voor het kolenstation van Maduro & Sons, dat voor deze feestelijke gelegenheid mooi geïllumineerd was.

Stroom.

De stroom is dezer dagen geweldig sterk; de kleine zeilertjes kunnen er niet tegenop. Uren lang blijven ze in 't gezicht van de haven en schieten maar niet op. Sommige keerden terug, andere beproefden het zelfs maar niet.

De groote stoomschepen nemen een heelen grooten aanloop en stormen dan met een vaartje binnen. Bij de *Albanian* bukte deze manoeuvre niet.

Toen dit Engelsche schip Maandag binnen zou loopen, ging het op 't onverwachts recht op den zandzuiger aan en dus scheef de haven in. De ankers werden spoedig uitgeworpen en het schip zat op 't zand. Na lossing van eenige tonnen vracht kon het in den namiddag zichzelf, zonder verdere averij, weer lostrekken.

Lezing.

De Heer J. L. Monsanto hield Donderdagavond in de Hendrikschool een lezing over de Geschiedenis van St. Martin. Spreker had een vrij talrijk en dankbaar gehoor.

Van de beleefde uitnoodiging tot bijwoning konden wij geen gebruik maken.

Concert

Het *Curaçaosch Philharmonisch Orkest* zal zaterdag a. s. een uitvoering geven in het Theater Naar met welwillende medewerking van de Curaçaosche Zangclub. Een prachtige aanwinst!

De Directeur van het Orkest heeft zich door bemiddeling van het A.N.V. in verbinding weten te stellen met de voornaamste Orkestdirecteurs in Nederland.

De leden beijveren zich voortdurend om hun fijne kunst steeds nog meer te veredelen.

Dat het Curaçaosche Publiek nu ook belangstelling toone en het Orkest steune. Deze actieve jongelui verdienen het! Wij wenschen hun veel succes. De begunstigende Leden hebben vrijen toegang tot dit Concert. De middenpalco's worden voor hen gereserveerd.

Boekenschouw.

In Christus Hernieuwd is een machtig mooi boekske, juist geschikt voor dezen tijd. Het verhaalt de geschiedenis van een schanderen jongen, vol kattekwaad en guitenstreeken, speelsch en nooit bij zijn les, ondeu-

---

neder. En ook deze was zelf diep onder den indruk van dit plechtige oogenblik, nu hij daar die arme vrouw voor zich zag nedergeknield.

Zij, de Gravin van Ellislaw, van den hoogsten trap in de sociale samenleving neergestort in de diepste ellende, maar daar, na een voorbeeldig leven en na harden strijd begrijpende wat God van haar wil

Zij, eertijds bewoonster van een kasteel met uitgestrekte domeinen, vond in een hutje, en nog niet eens het hare, datgene, wat met geen goud ter wereld is te betalen, den schat van het ware Geloof!

Deyman stelde nu aan Anna de gebruikelijke vragen, of zij bereid was aan alles te verzaken, wat in strijd mocht wezen met de leer der Katholieke Kerk, of zij alles aanvaardde, wat dieselfde Kerk haar te gelooven voorstelde, enz.

En op het telkens bevestigend antwoord stortte hij water uit over haar hoofd en zeide;

„Dan doop ik u, in den naam des Vaders, en des Zoons en des H. Geestes."

Toen richtte Anna zich op en Deyman wenschte haar geluk met de groote genade, welke God haar thans had geschonken. Zij zelf kon bijna niet gelooven, dat nu werkelijk was gebeurd, hetgeen zij zoo lang en zoo vurig had verlangd en wat haar zoo ontzettend veel strijd had gekost; ze gevoelde zich overgelukkig. Deyman bleef nog eenigen tijd met haar praten en spoedde zich toen heen, daar hij nog vóór den avond op een uur afstands eenen zieke wilde bezoeken.

In de dagen, die nu volgden, was Anna niet meer zichzelve. Ze ging geheel en al op in haar geluk, zóó zelfs, dat zij soms op een of andere vraag van Edgar een antwoord gaf, alsof hij haar een geheel andere vraag had gesteld. Eén ding hinderde haar geweldig: dat zij met hem niet kon spreken over haar geluk! Maar ook één ding stond bij haar onherroepelijk vast: ze zou het Katholieke Geloof verdedigen tegenover iedereen, zoo dit ooit noodig mocht wezen, zelfs tegenover haren echtgenoot!

Aan Gloswood was 't niet ontgaan, dat Anna zoo geheel anders was dan gewoonlijk. Hij bemerkte bij zijne vrouw eene meer dan gewone opgeruimdheid van geest. De kalmte, die op haar gelaat te lezen stond, de vroolijke klank van haren schaterlach, die bij voorkomende gelegenheden, door het kleine huisje rolde; het met meer opgewektheid verrichten van haar gewoon huiswerk, dat alles viel hem op. Eerst meende hij, dat deze toestand zijner vrouw een voorbijgaanden aard zou wezen; maar toen hij begreep, dat alles blijvend was, moest hij voor zich zelf bekennen, dat Anna geen schijnbare maar eene wezenlijke verandering moest hebben ondergaan.

„Het is u zeker ook opgevallen, zoo sprak hij er Deyman eens over aan, hoezeer Anna in den laatsten tijd is veranderd; of vergis ik me soms

„Ik heb er niet zoo bijzonder op gelet, antwoordde Deyman ontwijkend; maar meent gij, dat het een verandering ten goede of ten kwade is?"

„O, zeer zeker ten goede! Ze is nog veel opgewekter dan voorheen en kan zich nog veel beter schikken in het ellendige van onzen toestand!"

„Als zij ten goede is veranderd, zoo ging Deyman verder, dan is het zoo erg niet!"

„Neen, antwoordde hem Edgar, daar heb ge gelijk in; maar wat mag de reden dan wel wezen van dezen omkeer!"

„Zonder twijfel is 't eene genadegave van God, door Hem haar toegestaan om de bijzondere deugden, welke zij bezit!

„Ja, Anna is rijk aan deugden; maar de ontwikkeling er van dankt zij, en zoo ook ik, aan uwe vaadgevingen. O, mocht gij op ons eens zoo'n invloed krijgen, dat gij ons geloof eens wakker maaktet, sedert geruimen tijd diep ingeslapen en nu misschien wel gestorven!

„Edgar, de slaap is een beeld van den dood, maar is niet de dood zelve; zoolang er leven is, kan men nog hopen! Daarom den moed niet verloren, vriend! Wie weet, of God uiet spoedig u beiden en ook uw kind in eenzelfde Geloof vereenigt!

„Waart gij op het oogenblik tenminste maar in staat, in mijn hart de gevoelens te storten, die thans Anna bezielen!

„Ja, antwoordde hem Deyman, terwijl hij hem de hand drukte en afscheid van hem nam, moge God ook u eens de genade schenken, welke Anna reeds heeft ontvangen!"

„Dat willen we hopen", hernam de ongelukkige banneling.

„Wist hij echter eens wat hij hiermede zeide!

(Wordt vervolgd)

gend, maar niet slecht, opeens als in Christus herdieuwd tot een vlijtigen, oplettenden, leergierigen knaap door de veelvuldige H. Communie en door te komen onder den invloed van de Kerkelijke plechtigheden. Hij werd zanger op het koor en ontving een missaalje, begint er in te lezen, en volgt de verklaringen hem door den Directeur gegeven met aandacht. Plotseling ziet hij het groote verschil tusschen zijn levensgedrag en zijn Geloof. De H. Mis en de H. Communie worden voor hem een dagelijksch bad der wedergeboorte. Dit praktisch boekje oorspronkelijk in 't Fransch geschreven door den Benedictijn DOM. ERMIN VITRY werd in het Hollandsch vertaald door den Weleerw. Heer W. VAN DEN HENGEL, rector van de St. Ludgeruskweekschool te Hilversum.

Het werd uitgegeven bij de firma C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam en kost slechts 40 cts.; bij 10 ex. f 35 en bij 50, 30 cts. De 100 kosten ze slechts 25 cts. per stuk.

Dezelfde Boekhandel gaf ook uit: DE SCHEPPING VOLGENS DEN BIJBEL door F. T. C. REMERY.

Beknopt worden hierin eenige stellingen verdedigd over het scheppingsverhaal in 1ste en 2de Hoofdstuk van Genesis.

Het boekje is zeer lezenswaardig, zoowel voor Katholieken, als voor niet-Katholieken, maar het veronderstelt wel, om goed begrepen te worden, iets meer dan gewone ontwikkeling.

Eerste stelling: Het Bijbelverhaal strookt *niet* met de feitelijke wordingsgeschiedenis der wereld.

Tweede stelling: De H. Schrijver *kon* ook geene wetenschappelijke exacte cosmogonie schrijven.

Derde stelling: De H. Schrijver had ook niet de bedoeling de exact wetenschappelijke wordingsgeschiedenis van den cosmos of de aarde te verhalen.

Vierde stelling: *a.* Hij beoogde eene bestrijding van het heidensche veelgodendom, eene apologie voor het zuivere monotheisme, en

b. vooral den mensch te stellen in den *dienst* van den waren God.

Het boekje is verkrijgbaar tegen 50 cts.

De Sociale taak der Roomsche Vrouw in onze dagen, is een magistrale rede, uitgesproken door den Zeereerw. Zeergel. Heer J. D. J. AENGENENT, hoogleeraar aan het Groot Seminarie te Warmond. Het Vrouwenvraagstuk wordt er in behandeld, volgens de vraag gesteld:

Welke is de sociale taak der Roomsche Vrouw? en ten slotte nog: Wat wil de Roomsche Vrouwenbond?

Deze brochure kost slechts fl 0.25 en is evenzeer verkrijgbaar bij den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam.

K. W. I. M.

De vloot der K. W. I. M. is nu wederom 8 schepen sterk. 4 ervan nl. Oranje Nassau, Pr. der Nederlanden, Pr. Fred. Hendrik, en Pr. Maurits zijn voorzien van „a wireless. Telegraph." De 4 andere, nl. Pr. Willem I, Pr. Willem II, Jan v. Nassau en Lod. van Nassau schijnen in 't vervolg meer als vrachtschepen dan als passagiersbooten dienst te zullen doen. De nieuwste boot Lod. v. Nassau zal onze haven voor het eerst op a. s. Koninginnedag, 31 Aug. bezoeken. De Lod. v. Nassau en Jan v. Nassau zijn zusterschepen die uitsteekend als vrachtschepen zijn ingericht. De oude Willem III is reeds uit de vaart en de Will. IV komt ook niet meer in 't nieuwe vaarplan voor. Van af 1 Juli vertrekt uit Holland telkens om de beurt een vrachtschip en 14 dagen daarna telkens een boot beter ingericht voor het passagiersvervoer. Binnen een jaar of anderhalf zal de Maatschappij nog 2 nieuwe booten rijk zijn, grooter dan de Oranje Nassau en nog meer naar de meest moderne eischen ingericht.

La Veloce.

Uit zeer vertrouwbare bron vernemen we, dat de *La Veloce* van plan is grootere schepen in dienst te stellen voor de Midden-Amerika lijn. Hoogst waarschijnlijk zullen de *Brasile* en de *Italia* in 't vervolg, deze lijn bedienen. Beide zijn schepen van 5000 ton, beschikken over 5800 paardekrachten, hebben eene snelheid van 16½ mijl en zijn voorzien van dubbele schroef.

Vereeniging ten behoeve van R. K. Marinepersoneel

Bovengenoemde vereeniging hield haar tweede jaarvergadering op 18 Juni ll. te 's Gravenhage, onder leiding van den voorzitter, den ZEerw. heer F. J. H. Evers.

Na lezing der notulen van de voorgaande algemeene jaarvergadering werd overgegaan tot het lezen van het jaarverslag waaruit bleek dat het ledental is toegenomen met 15 en thans 143 bedraagt. De vereeniging heeft thans twee correspondeerende leden: één te Batavia en één te Konstantinopel.

In het afgeloopen jaar stelde de vereeniging een 50 tal kerkboekjes „De Katholieke Soldaat" te Den Helder beschikbaar in bruikleen voor de daar aanwezige leden van het Marinepersoneel. Te Konstantinopel werd aan het correspondeerend lid aldaar — den ZEerw. pater Caëtan van Poppel M. Conv. — een abonnement verstrekt op „De Tijd", „De Amstelbode" en „De Voorhoede" als lectuurverschaffing aan de daar aanwezige R. K. schepelingen. Van die lectuur werd door de schepelingen druk gebruik gemaakt. Ook werd hem een crediet geopend van f 50 ten einde de schepelingen tijdens hun verblijf aldaar te onthalen. Het kerkbezoek te Konstantinopel nam door het optreden van den ZEerw. pater van Poppel toe en een aantal schepelingen voldeden aldaar aan hun Paaschplicht.

Uit het jaarverslag bleek verder nog, dat onderhandelingen gaande zijn omtrent te Den Helder te treffen maatregelen in het belang van de R. K. schepelingen aldaar.

Uit het financieel verslag bleek, dat de inkomsten dit jaar bedroegen f 474.81, de uitgaven f 81.60½, batig slot f 393.20½. Op voorstel van den heer Jhr. L. E. M. von Fisenne namens de commissie tot het nazien der rekening werd deze verklaard te zijn in orde en den penningmeester onder dankzegging décharge verleend. Besloten werd voorts, de vaste fondsen der vereeniging, tot een bedrag van f 300, te beleggen in 3 pCt. Ned. Staatsrente.

Herkozen werden als bestuursleden de heeren W. H. Bogaardt te Breda en Jan Seeuwen te Rotterdam. Omtrent de vervulling der derde vacature zal overleg worden gepleegd; het penningmeesterschap wordt waargenomen door den heer A. E. Leo.

Gekozen werden in de commissie tot het nazien der rekening en verantwoording van het loopende jaar de heeren Jhr. Mr. L. von Fisenne, L. J. M. Krul en rector Beukers, allen te Den Haag.

Als plaats voor de volgende jaarvergadering werd aangewezen Den Haag.

In de hierna volgende bespreking van het werkplan der Vereeniging voor het thans loopende jaar werd o. a. een crediet uitgetrokken voor de voorziening in de behoefte aan geschikte lectuur op bepaald aangewezen plaatsen. Nog werd een geanimeerde discussie gevoerd omtrent de houding, door de vereeniging ten opzichte van enkele andere punten aan te nemen.

Bij de rondvraag werd door een der leden voorgesteld, een liederenbundel samen te stellen, speciaal voor gebruik door de schepelingen. Dit voorstel werd na uitvoerige besprekingen aangenomen en besloten, te trachten in dit opzicht de medewerking te verkrijgen van de R. K. Vereeniging tot verbetering van den volkszang en van den samensteller van den liederenbundel voor Jan maat en Soldaat. De ZEerw. heer Beukers belastte zich met het doen van de daartoe noodige stappen.

De vergadering werd vervolgens door den voorzitter met een dankgebed gesloten.

Vereenigde Staten van America.

Passagiersvervoer tusschen Europa en New York gedurende 1912. — De Hamburg-Amerika-Linie vervoerde op 95 reizen 137.067 passagiers, de „Norddeutscher Lloyd" op 124 reizen 168.323 passagiers en de „Cunard Line" op 85 reizen 100.000 passagiers.

Officieele Berichten.

De tijd. assistent-opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk op Bonaire, WILLEM MULLER, is definitief als zoodanig benoemd.

Aan den assistent-torenwachter op Klein Curaçao, J. L. JACOBS is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Aan den werkbaas machinist bij den zandzuiger J. J. C. WENG is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Aan den postbeambte te St. John op Saba, JAMES HASSEL is tot verder herstel van gezondheid, drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 2de klasse bij het openbaar onderwijs in deze kolonie M. A. SCHOTMAN, is op zijn verzoek, wegens physieke ongeschiktheid voor den dienst, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den onderwijzer 1ste klasse bij het openbaar onderwijs in deze kolonie H. J. NYMAN is op zijn verzoek, wegens physieke ongeschiktheid voor den dienst, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Den wn. Landbouwkundige in de kolonie Curaçao G. B. DUSSEL is opgedragen in het belang van de cultures in de kolonie een reis te maken naar de V. S. van Amerika, ten einde zich persoonlijk op de hoogte te stellen van het daar beoefend „dry farming systeem".

De heer J. A. DE HASETH JR. is op zijn verzoek eervol ontheven van het lidmaatschap van de commissie, belast de voorbereiding en de leiding van het volksfeest op den verjaardag van H.M. de Koningin, en de heer A. J. C. HENRIQUEZ is in die commissie benoemd.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Josefina Albert, Jozef Boer, Mijnheer Barger, Daniel M. Balz, Constancia Bomont, Cipriano Castro, Flor de Cook, Francinet De Wind, Zienet de Went, Margarita Esiera, Juan Entrada, Christian Tremus, Carolina Fidanque, L. A. Franciska, Carmen Josefa Jansen, Johan Janssen, Roose Lobo, Ana Ma. Medina, Ilfoda Maduro, W. H. Phelps, James Richard c/o Lonka Monka, J. Sutherland, Chas Mac Sorley c/o S. S. „Zulia" c/o Red „D" S. S. Co, Lunita Sent, Agustin Sepco, M. A Villaroel, J. Veeris, Manuel Fabio Valdez, Ellecsandrina Zillie.

Aangeteekende stukken: B. D. Hoyer Succrs, Rechita C. Vda, Penha, Dr. Otto van Stenis.

Drukwerken, Mr. Casimier, R. F. de Haseth, Louis Kancp, Julio Margies, George Pieters, Ant Pietersz, Teofilo Torres, W. Wilderboer, C. F. Evertsz.

Zonder adres: La Nacion.

Marktbericht

van den

Curacaoschen Handelsbond.

Van 18 Juli 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		0.22
ZOUT per vat van 130 K.G	f	0.80
DIVIDIVI per K.G	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G	„	0.65
GEITENVELLEN per K.G	„	1.20
WOL per K.G	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.55
BEENDEREN per K.G	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No. 1 .... per dozijn	„	3.75
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.87½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—
„ „ 6 „ „	„	8.
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	9
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	12,
„ „ 11 „ „	„	15.
„ „ 12 „ „ OLA	„	15
„ „ 13 „ „	„	15
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	15

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

139 ratten

Uit de naburige Republieken.

Sto. Domingo. Toen de ex-President van Sto. Domingo, Z. D. H. Mgr. ADOLF NOUEL, te Genua aankwam werd Z. D. H. door een officieele commissie aan de kade verwelkomd. Een eerewacht bracht het saluut. Onmiddellijk na aankomst bracht Monseigneur een bezoek aan den Gouverneur, die een automobiel ter beschikking van den Aartsbisschop had gesteld.

Ofschoon Z. H. Paus Pius X toen nog geen publieke audientie verleende, werd Mgr. NOUEL toch afzonderlijk tot Z.H. toegelaten op 23 Mei ll. en met veel onderscheiding behandeld.

Het hoofdbestuur van het Roode Kruis van Spanje bood den ex-President de hooge onderscheiding van de *Gran Placa de Honor y Mérito* aan ter wille van zijne verdiensten als waarn. President, omdat Z. D. H. daardoor een einde had gemaakt aan de revolutie en verder bloedvergieten voorkomen.

De toekomstige President schijnt FEDERICO VELASQUES te zullen zijn, de tegenwoordige President BORDAS heeft moeite genoeg om de gemoederen kalm te houden en moest reeds een kleine revolutie onderdrukken. Nog altijd loopt de quaestie over die Amerikaansche leening van

$ 1.500.000, welke nu weder door Senaat en Kamer van Afgevaardigden ongeldig is verklaard, maar waarvan reeds zeer groote bedragen zijn uitbetaald. De Nationale Bank van Sto. Domingo heeft zich nu bereid verklaard de schulden over te nemen, zoodat het geld aan de *National City* Bank teruggeven zal worden. Maar 't staat nog allemaal in den toekomenden tijd.

Een nieuwe strijd is er in Kamer en Senaat ontstaan over den aanleg van een spoorweg. De afgevaardigden verzetten zich met kracht tegen alles wat op monopolie gelijkt, of wat te veel den Staat bindt voor de toekomst. En daar hebben ze schoon gelijk in. Welke een rijke inkomsten Sto. Domingo geniet kan men afleiden uit het volgende:

Gedurende de maand Mei werd door de Douane van Puerto Plata ontvangen de somma van $ 87.574.77 en door die van San Pedro de Macoris $ 61.394.14.

De waarde van den invoer bedroeg hier $ 128.806.06, die van uitvoer $ 658.934.40, meer dan vier maal zooveel.

Haiti. De geruchten, als zouden er pestgevallen zijn voorgevallen te Jacmel, werden gelukkig niet bevestigd. De officieele berichten, loopende tot 7 Juli ll. verklaarden, dat men in verbinding stond met den Geneeskundigen Raad van Washington en met een bizondere Commissie uit Cuba. Wel wordt de haven door verschillende booten gemeden o. a. door de Hamburg-Amerika Linie, maar, welke ziekte er eigenlijk heerscht, weet men niet. Zeker is het een zeer besmettelijke ziekte met een groot percentage met doodelijken afloop.

Venezuela. De Amerikaansche Bladen houden zich wel wat erg druk bezig met den toestand in Venezuela. De *New-York Times*, *Herald* en *Washington Post* spreken allen van revolutionaire bewegingen en van een aanslag op President GOMEZ. Hier en daar wordt ook een ballonnetje opgelaten ten gunste van CASTRO, van EL MOCHO HERNANDEZ en anderen. Zekerheid van den waren, zuiveren toestand is niet te verkrijgen. De telegraaf staat onder sterke censuur en reeds sinds weken komen de kranten uit Caracas niet meer af. 't Schijnt nog altijd een nagisting te zijn over het Fransch-Venezolaansch verdrag en naar aanleiding hier van het conflict tusschen President GOMEZ en den Raad van Bestuur.

Dat er iets broeit is zeker. De vraag is slechts waar dit alles op uit zal loopen.

Guadeloupe.

Uitbreiding en verbetering van de havenwerken van Pointe-à-Pitre. — Le „Conseil Général" van Guadeloupe heeft, volgens „Fairplay", besloten om eene leening aan te gaan van 3.500.000 frs. voor uitbreiding en verbetering der havenwerken van Point à-Pitre, met het oog op de opening van het Panama-kanaal.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

Het krachtdadig optreden van den Czaar van Rusland is in Oostenrijk niet op goede aarde gevallen! De boodschap van den Czaar, zoo zegt men, klinkt, te veel als een terechtwijzing aan vazallen.

Men denkt te Weenen vooral over ontstemd, dat de Russische keizer de Balkan quaestie als een Slavische zaak aanduidt. „Oostenrijk kan en mag zulk een pan-Slavische agitatie niet dulden" schrijft men gespatieerd. De Balkanstaten zijn onafhankelijk en niet in dienst van den Czaar.

Nooit zal Oostenrijk toestaan, dat zonder zijn toestemming politieke en bezitverhoudingen op den Balkan worden veranderd.

Verder wordt uit Skoetari geschreven, dat de stad feitelijk nog steeds Montenegrijnsch is: de posterij gebruikt daar geregeld zegels met de beeltenis van koning Nikita.

Deze schijnt dus nog zooveel mogelijk aan de stad vast te willen houden. En dit is zeer goed te begrijpen, als men bedenkt, van welke beteekenis zij voor het land is.

Reeds de hardnekkigheid, waarmede tot kortgeleden Montenegro vasthield aan het bezit van Skoetari, geeft een levendig denkbeeld van de beteekenis der belangen, die hier op het spel staan. Skoetari toch is de sleutel tot het meer van dien naam, hetwelk half door Montenegro, half door Albanië wordt begrensd. Verder zijn de geografische verhoudingen oorzaak, dat reeds sedert geruimen tijd Oostenrijksche en Italiaansche belangen betrokken waren bij het meer van Skutari, aangezien deze binnenzee door vruchtbare landstreken wordt omringd en verscheidene groote Montenegrijnsche en Albaneesche delstroomen er in uitmonden. Hij, die op dit meer de economische overhand verkrijgt, verzekert zich tevens staatkundigen invloed in de omliggende landen.

Met Oostenrijksche belanghebbenden als drijvende kracht, ontstond allereerst het plan het geheele 40 K.M. lange en 10 à 15 K.M. breede Skoetari-meer droog te maken, waardoor vruchtbare landerijen zouden worden verkregen; want de strandgebieden leenen zich bijzonder voor tabaksaanplant en wijnbouw. Intusschen stuitte dit plan, waarvan de verwezenlijking op ruim 15 millioen francs geraamd werd, in Montenegro op hevigen tegenstand. Later vestigde men van Oostenrijksche zijde de aandacht op de Moratscha-rivier, die in het meer van Skoetari uitmondt. Deze stroom kan, dank zij den rijkdom aan water en de stroomversnellingen, geweldige krachtmassa's leveren voor fabrieksbedrijf, terwijl, verder de groote bosschen in het oostelijk gedeelte der landstreek ter exploitatie kunnen worden ge-

bracht. Voornamelijk door het oprichten van papierfabrieken deed zich de gelegenheid voor de hierbij betrokken Montenegrijnsche landstreken groote bronnen van inkomsten en aan de bevolking werk te verschaffen. Koning Nikita was echter van een ander gevoelen en vaardigde een wet uit, waarbij het verkoopen van land aan buitenlanders verboden werd. Zoodoende heerscht nog steeds in de Montenegrijnsche wouden een idyllische rust, de boomen vergaan, de waterkracht stroomt nutteloos weg.

Na het huwelijk van den koning van Italië met de Montenegrijnsche prinses werden de vooruitzichten van de Italiaansche belanghebbenden gunstiger en in 1905 trad een kapitaalkrachtige Italiaansche maatschappij op het tooneel, die zich ten doel stelde aan Montenegro te verschaffen datgene, wat het niet bezat, namelijk havens, spoorwegen en schepen op het meer van Skoetari. Nadat koning Nikita geruimen tijd ernstig de kwestie had overwogen, was hij bereid de gevraagde concessie te verleenen, doch onder zoodanige voorwaarden, dat de Italianen een geheel jaar behoefden, om over de zaak na te denken. Ten slotte gingen zij er echter op in. Volgens de concessie, die loopt over 50 jaar, moeten de door de Italianen in bedrijf genomen schepen varen onder Montenegrijnsche vlag. Het geheele personeel der maatschappij moet uit Montenegrijnen bestaan of onderworpen zijn aan de wetten van Montenegro. Laatstgenoemd land heeft het recht ten allen tijde alle inrichtingen der maatschappij tegen een vasten prijs over te nemen, doch in ieder geval worden de Italiaansche stichtingen — de havenwerken van Antivari-Wir-Bazar en verscheidene kaden — Montenegrijnsch eigendom.

Door den havenaanleg te Antivari was het den Italianen mogelijk geworden hunne waren den toegang tot het Meer van Skoetari te verzekeren. Intusschen zaten ook de Oostenrijkers niet stil. Hierbij gesteund door den val van Skoetari, verkreeg de Oostenrijksche Lloyd het recht tot het bouwen van een haven te Medua di San Juan, waarmede Skoetari zijn havenplaats verkreeg. Zoodoende gaan handelswaren van Triëst direct naar het Meer van Skoetari, aangezien zij met kleinere vaartuigen de Bojanarivier opvaren, aan wier monding de haven gelegen is. De hierdoor in de achterhoede geraakte Italianen zochten en vonden bij Podgoritsa en langs het Meer van Skoetari, alwaar uitstekende tabaksgronden worden aangetroffen, een nieuw arbeidsveld. Zij wisten zich al het monopolie voor tabaksaanplant te verschaffen. Doch ook hier moeten de Italianen, indien de Montenegrijnen dit verlangen, al het tot stand gebrachte inlossen, en zoodoende het veld ruimen.

De Italiaansche kolonisten kunnen alleen land pachten, doch niet in eigendom verkrijgen. Zoodoende is van Montenegrijnsche zijde alles er op voorbereid, zooveel mogelijk partij te trekken van de werkzaamheid der buitenlanders.

Het is derhalve alleszins begrijpelijk, dat koning Nikita ten zeerste was getroffen, dat zijn staatsmansbeleid, waarmede hij reeds zooveel succes had gehad en dat hij had gedacht te bekronen met de uitbreiding zijner macht over Skoetari en het Meer van dien naam, op 't laatste oogenblik door de mogendheden werd verijdeld.

Ander belangrijk nieuws is er van den Balkan-krijg niet veel meer, dan de noodige voorstellen en tegenvoorstellen der Balkan-Staten onderling.

In het ontredderde Turkije echter zit toch nog leven, al is er ook iemands dood mede gemoeid.

Toen de Turksche grootvizier Mahmoed Shefket Pacha met zijn adjudant en een zee-officier op weg was van het ministerie van Oorlog naar de hooge Porte, werd, terwijl de auto even stilstond, door twee personen op hem geschoten, zoodat hij doodelijk werd getroffen en spoedig overleed. Ook de zee-officier werd gedood.

Deze aanslag is echter niet van groote staatkundige beteekenis, daar het slechts van invloed zal wezen, op het in de politiek niets meer beteekende Europeesch Turksche Rijk.

De Corr. der *Köln. Volksz.* schrijft een brief uit Constantinopel, waarin hij constateert, dat er een geweldige verwarring, een soort anarchie in het geknotte Rijk van den Sultan heerscht.

En zoo is er alle reden om aan te nemen dat de aanslag uitging van een der partijen die met den huidigen toestand ontevreden zijn.

Mahmoed Shefket was een der mannen van de Jong-Turksche partij en zoo zou men kunnen meenen dat de oud-Mahommedanen die aan het Comité den slechten uitslag van den oorlog wijten, op deze wijze haar ontevredenheid toonen en trachten weer aan het roer te komen.

De Jong Turken echter zijn onderling ook verdeeld en bestrijden elkaar, zoodat de onderstelling dat Mahmoed's „vrienden" den aanslag pleegden ook niet behoeft te worden verworpen.

In Spanje is het ministerie weer eens een keer afgetreden.

De Spaansche Senaat nam artikel 1 van de wet op de vereeniging van gemeenten aan, na het verwerpen van enkele amendementen met 119 tegen 97 waaronder 37 liberale stemmen. Deze uitslag was een nederlaag voor Romanones, die dan ook zijn ontslag heeft aangeboden. In een ministerraad besloten de ministers eenstemmig, dat het meer dan ooit van belang was, dat de minister-president geheel en al vrij en ten volle kon beschikken over alle middelen, welke noodig zijn om het land te besturen.

Daarom bood het ministerie zijn ontslag aan opdat de minister-president de quaestie van vertrouwen kan stellen en den Koning maatregelen kan voorstellen, die meer in overeenstemming zijn met de monarchie en met de liberale en democratische maatregelen welke het land, naar men beweert, verlangt.

Tien tegen een, dat Romanones spoedig weer op de politieke vlakte verschijnt.

De verhouding tusschen Amerika en Japan laat nog steeds veel te wenschen over. Een Europeesche oorlog is een moreele onmogelijkheid om den hoogen trap der Europeesche beschaving. Japan echter is het volk van de opkomende zon, en staat nog niet zoo hoog op den ladder der beschaving. Van dien kant dreigt er dus wel een beetje gevaar!

Zal het Panama-Kanaal bij dien mogelijken oorlog goede diensten bewijzen?

Kolonel Goethals, de leider van de werkzaamheden aan het Panamakanaal, bevind zich te New York. Hij heeft zich daar uitgelaten over den stand van het groote ingenieurswerk. Optimistisch als hij is, kon Goethals verklaren, dat, mocht er gevaar dreigen voor een oorlog, de vloot uit den Atlantischen Oceaan in October aanstaande door het kanaal zal kunnen varen naar de Stille Zuidzee.

We willen 't hopen voor het Panama-Kanaal, ofschoon er weer twee nieuwe aardstortingen hebben plaats gehad; doch laat de „Geesel der volken," de oorlog, maar achter wege blijven.

Er is nog iets:

De *Nordd. All. Ztg.* heeft voor eenige dagen eene officieuse nota medegedeeld zeggende dat prins Ernst van Cumberland, schoonzoon des keizers, plechtig zou hebben afgezien van de rechten van zijn huis op den troon van Hannover. Deze nota heeft een weerklank gehad, zooals men te Berlijn niet verwachtte. De Welfen van Hannover hebben Zondags daarna eene algemeene vergadering gehouden te Verden en het gevolg is geweest besluit, 't welk stelling neemt tegen de officieuse nota en verklaart, dat de Hannoversche quaestie bestaan zal blijven, zelfs na de beklimming door hertog Ernest van den troon van Brunswijk, dat de partij der Welfen den strijd niet zal opgeven vooraleer het rijk van Hannover hersteld is, volgens de rechten der wettigheid.

De hertog van Cumberland heeft uit Gmunden een telegram gezonden, waarin hij hartelijk zijne partij bedankt voor hare verkleefdheid aan zijn huis. De Pruisische regeering is nu voornemens, volgens de *Tägliche Rundschau*, aan den hertog te vragen of hij de oproerige handelingen zijner partijgangers goedkeurt. Het pangermanistisch orgaan meent te weten, dat het ontwerp betreffende de troonsbeklimming van prins Ernest niet aan den Bondsraad zal onderworpen worden, tenzij de hertog formeel zijne Welfische aanhangers verloochent.

St. Thomas-kring.

Donderdagavond 24 Juli a. s. Gewone vergadering in het lokaal der Vereeniging Kerkplein-Overzijde.

Aanvang 8 uur 's avonds.

De Directeur

P. fr. R. J. C. WAHLEN.

Bekendmaking.

Ter Gouvernements-Secretarie alhier, zoowel als ten kantore van den Gezaghebber van Aruba, zijn tegen betaling van fl 3 (drie gulden) per exemplaar, topografische kaarten van het eiland Aruba verkrijgbaar, schaal 1 : 20.000 in 8 bladen, in kleurendruk, en titelblad.

Willemstad, 23n Juni 1912.

De Gouvernements-Secretaris,

J. F. HAAYEN.

PROGRAMMA

VAN DE UITVOERING,

te geven door het „Curaçaosch Philharmonisch Orkest" met zangkoor, op Zaterdag, den 26n Juli 1913,

DES AVONDS OM 8½ UUR IN HET

THEATER NAAR.

1. Voorstelling van het orkest en het zangkoor.
2. Ouverture „L'Italienne à Algers" van G. Rossini (door het orkest).
3. Marschlied van Fr. Abt (door het zangkoor met orkestbegeleiding).
4. Fantaisie uit „Faust" van Ch. Gounod (door het orkest).
5. Abschied vom Walde van F. Mendelsohn B. (door het zangkoor met orkestbegeleiding).

PAUZE.

6. Fantasie uit „Rigoletto" van G. Verdi (door het orkest).
7. Duet uit „La Fille de Mme Angot" van Ch. Lecocq (door Mej. A. Gravenhorst en Mevr. N. Groenendijk, met orkestbegeleiding)
8. Trio van klassieke stukken (door de heeren R. Boskaljon (viool), C. Boskaljon (fluit) en Jacobo Palm (piano).
9. Abendlied van Fr. Kuhlan (door 't zangkoor met orkestbegeleiding).
10. Fantasie uit „La Traviata" van G. Verdi (door het orkest).

PRIJZEN.

Palco's van 6 personen	f. 12.
Palco's van 4 personen	„ 8.
Parterre (Luneta)	„ 1.50.
Algemeene toegang	„ 1.

De begunstigende leden van het Orkest hebben vrijen toegang tot de palco's.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 12 JULI — 26 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Prins Willem V	J W Drijver	13 Juli	New-York	14 Juli	Amsterdam
Merida	A Johanson	16 „	Maracaibo	17 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	16 „	La Guayra	16 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	19 „	New-York	19 „	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	19 „	Amsterdam	20 „	New-York
Merida	A Johanson	21 „	Maracaibo	21 „	La Guayra
Merida	A Johanson	23 „	La Guayra	24 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	24 „	Maracaibo	24 „	New-York
Caracas	Furst	24 „	New-York	24 „	La Guayra
Jan v Nassau	P G J v d Est	27 „	New-York	28 „	Amsterdam
Albanian	Gittins	14 Juli	Liverpool	15 Juli	Cartagena
Bavaria	K Graalfs	11 „	Hamburg	11 „	Pto Colombia
Scharzwald	R Rauschenp.	19 „	Pto Columbia	19 „	Hamburg
Buenos Aires	J Cisa	17 „	Colón	17 „	Barcelona
Scharzburg	F Molchin	17 „	Cienfuegos	18 „	Hamburg
Mucician	Dunn	12 „	Liverpool	18 „	Sta. Marta
Belgian	Atkinson	24 „	Liverpool	24 „	Cartagena
Odenwald	C Segebarth	27 „	Hamburg	27 „	Pto Colombia
Sachsenwald	H Hintze	28 „	Pto Colombia	29 „	Hamburg
Brasile	A Poggi	26 „	Génova	26 „	Colón

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Estelle H	13 Juli	Klein Curaç.	*Meteor H*	13 Juli	Maracaibo
Virginia H	11 „	Vela deCoro	*Estelle H*	14 „	Aruba
Frida H	11 „	Maracaibo	*Themis H*	14 „	Maracaibo
Silfide H	12 „	Pto Rico	*Camia H*	18 „	Maracaibo
Maria H	13 „	Maracaibo	*Marina H*	16 „	Maracaibo
Rosa Maria A	13 „	Pto Rico	*Estelle H*	19 „	Isl Barlovento
Gacela H	15 „	Pto Rico	*España D*	19 „	Sto. Domingo
Estelle H	17 „	Aruba	*Virginia H*	20 „	Vela de Coro
España D	16 „	St Domingo			
Olga Lucila C	16 „	Rio Hacha			
N M Johnston	17 „	Monteerrat			
9 de Abril H	17 „	Maracaibo			
Abeona H	18 „	Van de kust			
Carlota H	18 „	St Domingo			

14 Juli is H M **ZEELAND** naar Paramaribo vertrokken.
De **SCHWARZBURG** zal waarschijnlijk Curaçao niet aandoen.